

Takdim

Bu sayımızın ana teması, *Çözüm Süreci*. Türkiye, Cumhuriyetin kuruluş felsefesinin de bir sonucu olarak, kendine iki düşman bellemiş durumdaydı. Bunlardan birincisi, irtica, ikincisi de bölücülük idi. Birinci sorunun ne kadar yapay olduğunu, son on üç yılda atılan bir dizi adımla, görmüş olduk. Çözüm Süreci, ikinci düşmanın da ne kadar yapay bir düşman olduğunu bize göstermesi bakımından oldukça önemli. Türkiye, ikinci kamburundan da kurtulmanın arefesinde. Tabii ki işin daha çok başındayız. Bu türden tarihî derinlikleri olan sorunlar, bir günde ortadan kalkmaz. Ancak, sorunun çözüm yoluna girildiğine dair umutlu olmamız için elimizde çok sayıda gerekçe var.

Bu sayıya, hem konuyu başından bu yana soğukkanlılıkla ele alabilmiş hem de *Âkil İnsanlar Heyeti*'nde yer almış olan Vahap Coşkun'un iki yazısıyla başlıyoruz. Coşkun, ilk yazısında, Çözüm Süreci'nin öncesi, bugün gelinen nokta ve yarına ilişkin öngörüler üzerinde duruyor; yazısını, hem devletin hem de toplumun farklı katmanlarının Çözüm Süreci'ne ilişkin umuduna vurgu yaparak bitiriyor; bize, böyle bir sorunu ancak, iktidarın dışındaki odakların da elini taşın altına koymasıyla çözebileceğimiz konusunda bir uyarıda bulunuyor.

Coşkun, ikinci yazısında, yurtdışında katıldığı bir toplantıda İrlanda meselesi üzerine yapılan tartışmalardan edindiği izlenimlerden hareketle, şu değerlendirmeyi yapıyor: Evet, her evin bir sorunu vardır ve bizim de sorunumuz tabiatıyla bize hastır. Ama bu, başka ülkelerin deneyimlerinden ders

çıkaramayacağımız anlamına gelmiyor. Coşkun, özellikle sivil toplumun Çözüm Süreci'nde oynayabileceği role dikkat çekiyor.

Üçüncü yazı, Arda Akçiçek'e ait. Akçiçek, Irak'ın kuzeyinde Kürtler tarafından kurulan ve özerk bir yapı arz eden bölgenin, piyasa ilişkilerini de kullanarak, nasıl istikrarlı bir bölge haline geldiğini ortaya koyuyor. Akçiçek, ayrıca, daha düne kadar orada ayrı bir devlet kurmayı ulusal tehdit olarak gören Türkiye'nin durumuna da gönderme yapıyor. Bir bakıma, hayat en acımasız öğretmendir, özdeyişini bir kez daha hatırlatmış oluyor.

Gökçe Hubar, Kolombiya Cumhurbaşkanlığı seçimleri üzerinden Türkiye'deki Çözüm Süreci'ne dair uyarılarda bulunuyor. Kolombiya, yaklaşık yarım yüzyıldır süren silahlı bir çatışmayı sonlandırmaya çalışıyor. Bunu, asker kökenli, üstelik de Savunma Bakanlığı yapmış biri eliyle yapmaya çalışıyor. Bu tecrübenin bize, terör sorununu silahla çözmek için yıllardır uğraşan Türkiye'ye, önemli katkılar yapacağı açık. Hubar, orada da gidişattan memnun olmayanların bulunduğu dikkat çekiyor. Şu halde, Çözüm Süreci, hep muhalefet edenlerin bulunduğu bir süreç olarak ilerleyecek; bu yazının bize verdiği mesajlardan biri de bu.

Dosya konumuz olan Çözüm Süreci'ne, Yusuf Çınar'ın Sri Lanka Hükümeti'nin LTTE ile yaptığı bir dizi görüşmenin tarihi hakkında verdiği bilgiyle devam ediyoruz. Çınar, Batılı ülkelerdeki tecrübenin aksine, Doğu'daki bir ülkede, Sri Lanka'da, terörle mücadelede tatbik edilen ve muhaliflerin tümünden imhasını içeren farklı bir tecrübeyi aktarıyor. Bu tecrübenin ne kadar insanî olduğu tartışması bir kenara; kalıcı bir çözüm içerip içermediği konusu da kuşkuludur. İlerleyen yıllarda bunu hep birlikte görmüş olacağız.

Sheldon Richman'ın Amerika'da 1861'de başlayan İç Savaş'ın maliyetleri üzerine verdiği bilgiler de, bir sorunu silahla çözmenin ilk başta akla gelmeyen başka maliyetlerinin olduğunu bize göstermesi bakımından oldukça öğreticidir.

Sonraki iki yazı; Türkiye'deki Çözüm Süreci'nin ana aktörü olan hükümetin dayandığı siyasî gelenekle ilgili. İlki, Bekir Berat Özipek'e ait. Özipek, yazısında, Türkiye'deki demokratik dönüşümün ancak Müslüman demokratlar eliyle gerçekleşebileceğine dair değerlendirmeler yapıyor. Özipek'e göre bu, bir taraftan Müslüman demokratların kendilerini değiştirip dönüştürme becerilerine bağlı (zira onlar da devletçilik, milliyetçilik gibi hastalıklarla malûller); diğer taraftan da, önümüzde tarihten gelen yığınla sorun var ve bunun da Müslüman demokratları yorma ihtimali bulunuyor.

Bununla bağlantılı ikinci yazıda Bilal Sambur, İslâm hem dindir, hem devlettir, hem ibadettir hem siyasettir formülasyonunu eleştiriyor. Ona göre böyle bir formül, sahih İslâm anlayışıyla bağdaşmamaktadır. Sambur, sadra şifa olabilecek bir İslâm anlayışının, İslâm hem dindir hem ahlâktır, hem ibadettir hem ümmettir formülü olabileceğini belirtiyor. Birinci formülasyonun devlete, İslâm adına ilâve görevler yüklediğini, örneğin, devletin bireyleri günahlarından arındırmak gibi bir noktaya bizi götüreceğini, bununsa bireyin özgürlüğüyle, kendi çabasıyla arınması anlayışıyla bağdaşmadığını belirtmektedir.

Can Ceylan, yeni Başbakanımız Ahmet Davutoğlu'nun son on yıldır çok konuşulan *Stratejik Derinlik* kitabına dair değerlendirmesi, yine önceki iki yazıyla bağlantılı sayılabilir. Şöyle ki: Kitap, Müslüman demokratların bir anlamda yol haritası gibi işlev görmüştür ve muhtemelen ileriki yıllarda aynı şekilde bir işlev görecektir. Bu kitaba dair bir değerlendirme, bugüne kadar kitabı okumayanlar bakımından da bir özet niteliğindedir.

Atilla Yayla, "Üçüncü Cumhuriyet mi?" başlıklı yazısıyla, Türkiye'nin siyasî hayatının incelenmesinde anlamlı olabilecek bir katkıda bulunuyor ve 10 Ağustos 2014 tarihinden sonraki dönemi Üçüncü Cumhuriyet olarak nitelendiriyor. Yayla, Birinci Cumhuriyetten Üçüncü Cumhuriyete doğru ilerleyişimizdeki istikamet in hep, daha liberal bir noktaya doğru evrilmek olduğuna işaret ediyor.

Bu sayımızdaki en ilginç yazılardan biri, Osman Can'ınki. Can, bugüne kadar bizlerin hiç dikkatini çekmeyen bir konuyu, Adlî Yıl Açılış Konuşmaları'nın tarihî sürecini Akşam Gazetesi'ndeki köşesinde ele aldı. Bu yazı bize, Adlî Yıl Açılış Konuşmaları'nın nasıl olup Yargı'nın Yürütme'ye bağlılığını ifade ettiği bir biçimden Yargı'nın Yürütme'ye zılgıt çektiği bir aşamaya geldiğini, açık bir biçimde gösteriyor. Can, bir bakıma, HSYK üzerinden yürüyen tartışmanın ne anlama geldiğini de anlamamıza yardımcı oluyor.

Bekir Berat Özipek, 10 Haziran 2014'te yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Ak Parti adayının Çevre'yi temsil etmesiyle ayırt edilebileceğini ve bu seçimleri en iyi, Merkez-Çevre tartışması ekseninde anlayabileceğimizi, Erdoğan'ın alt ve orta alt gelir gruplarının kendisini bulduğu bir aday olarak seçimi göğüslediğini belirtmektedir.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri üzerine bir değerlendirme yaptığı yazısında, Harun Kaban, seçimin pek çok önemli yanının olduğuna, vesayet zincirlerinden bir kısmının bu seçimle birlikte kırıldığına, örneğin, daha önce rejim meselesi olan "başörtüsü"nü artık Çankaya'ya çıktığına, seçimin finansmanı

konusunda bağışa dayalı yeni bir modelin denendiğine ve daha pek çok ilkin bu seçimde yaşandığına dikkat çekiyor.

Son üç yazı, piyasa ekonomisiyle ilişkili yazılar: İlki, Ünsal Çetin'in emek değer teorisinin değil de sübjektif değer teorisinin niçin daha sağlam temellere oturduğuna dair yazısı. İki değer teorisi arasındaki farkı anlamak için, oldukça basit ve anlaşılır bir yazı. Bir konu ancak bu kadar özet bir şekilde ele alınabilirdi. İkinci yazı, yine Ünsal Çetin'e ait. Çetin, Türkiye'deki altyapı yatırımlarını, liberal bir perspektiften, ele alıyor ve daha önce akla gelmeyen noktaların altını çiziyor.

Son yazıda, Hip Hop'un piyasa ekonomisi içerisinde nasıl olup da neşv-ü nema bulduğu, Brandon Maxwell'in kaleminden okuyucuya aktarılıyor. Maxwell, serbest piyasanın, bireyler ve firmalar arasındaki karşılıklı fayda platformunu ilerletmeye yaradığına; tüketicilere, bu karşılıklı faydanın sürdürülebilirliği konusunda çeşitlik seçenekler sunduğuna dikkat çekiyor.

Bir aksilik olmaz ise, 2014'ün son sayısında EĞİTİM konusunu ele alıyoruz. "Eğitim şart" mottosu da dâhil, eğitimle ilgili hemen her konunun masaya yatırıldığı bir başka sayıyla karşınızda olmak dileğiyle; hepimize açık zihinli günler diliyorum.

Yusuf Şahin

Editör